

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII

DLA KLAS I-III GIMNAZJUM

Przedmiotowe zasady oceniania z geografii w gimnazjum opracowane zostały w oparciu o:

1. Rozporządzenie MEN z dn. 30.04.2007r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych.
2. Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania w Gimnazjum w Trzemesznie.
3. Podstawę programową dla przedmiotów przyrodniczych dla trzeciego etapu kształcenia.
4. Program nauczania geografii w gimnazjum wydawnictwa OPERON.

Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa ucznia i jego aktywność,
- prowadzenie dokumentacji pracy na lekcji.

Cele ogólne oceniania:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych z geografii i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu geograficznym,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

Oceny cząstkowe można uzyskać za:

- odpowiedź ustną - swobodna wypowiedź na określony temat, charakteryzowanie procesów geograficznych, umiejętność wnioskowania przyczynowo-skutkowego itp.

Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu;

- sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (sam sprawdzian oraz jego formę należy zapowiedzieć w uzgodnieniu z klasą co najmniej dwa tygodnie wcześniej);
- kartkówki - obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiedziane, ale mogą). Nie podlegają poprawie;
- zadania domowe;
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego (pod uwagę będzie brana staranność, systematyczność oraz poprawność rzeczowa, notatki). Brak zeszytu przedmiotowego odnotowane jest jako "-" chyba, że była zadana praca domowa, wtedy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną;
- aktywność i inicjatywa przejawiana na lekcji (krótkie wypowiedzi na lekcji, praca w parach, praca w grupach); będzie oceniana za pomocą "+" zapisanych w dzienniku, które zostaną następnie przeliczone na oceny; pięć plusów równa się ocenie bardzo dobrej;
- prezentacje multimedialne;
- udział w konkursach.

Sposób oceniania:

1. Oceny cząstkowe wyrażane są cyfrowo w skali 1-6.
2. Ocena klasyfikacyjna wyrażana jest słownie wg skali: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający, niedostateczny.
3. W ocenianiu bieżącym stosuje się elementy oceniania kształtującego.
4. W przypadku wypowiedzi pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:
 - 100% - 97% - ocena celująca
 - 96% - 85% - ocena bardzo dobra
 - 84% - 70% - ocena dobra
 - 69% - 50% - ocena dostateczna
 - 49% - 31% - ocena dopuszczająca
 - 30% - 0% - ocena niedostateczna

5. Sprawdziany pisemne obejmujące dział materiału muszą być zapowiedziane z minimum dwutygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel informuje uczniów o formie i zakresie pracy. Uczniowie są zobowiązani do uczestnictwa w sprawdzianie w określonym dniu. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić daną formę pracy pisemnej w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły i po uzgodnieniu terminu z nauczycielem. W przeciwnym razie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
6. W razie stwierdzenia niesamodzielności pracy podczas wszelkiego rodzaju pisemnego sprawdzania wiedzy i umiejętności uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
7. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie późniejszym niż dwa tygodnie od dnia przeprowadzenia sprawdzianu.
8. Uczeń otrzymuje poprawioną pracę do wglądu podczas lekcji, dokonuje analizy i korekty popełnionych błędów, a następnie oddaje pracę nauczycielowi.
9. Nauczyciel dołącza pracę do dokumentacji uczniowskiej i udostępnia rodzicom podczas wywiadówki i zebrania.
10. Uczeń ma prawo poprawiać oceny niedostateczne z danego sprawdzianu. Poprawa jest dobrowolna - uczeń sam zgłasza chęć poprawy na konkretną ocenę w ciągu dwóch tygodni od daty oddania prac, a nauczyciel wyznacza termin.
11. Każdą ocenę z poprawy, także kolejną niedostateczną, wpisuje się do dziennika lekcyjnego obok pierwszej noty.
12. Poprawa odbywa się w formie pisemnej. Ustnie może poprawiać ten uczeń, który zgodnie z orzeczeniem PPP, wymaga indywidualnego podejścia lub pomocy nauczyciela.
13. Odpowiedzi ustne – na każdą odpowiedź składa się zawartość merytoryczna, argumentacja, uzasadnianie wypowiedzi, znajomość terminologii geograficznej. Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny.
14. Zaangażowanie w problematykę lekcji oceniane jest za pomocą plusów (pięć plusów to ocena bardzo dobra) lub oceną bardzo dobrą, co uzależnione jest od skali trudności problemu.
15. Brak zaangażowania w problematykę lekcji oceniany jest za pomocą oceny niedostatecznej.

16. Uczeń ma obowiązek systematycznie, rzetelnie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy, które są dokumentami pracy ucznia. W przypadku choroby czy dłuższej nieobecności w szkole uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki i zadania domowe w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły.

17. Formy aktywności uczniów i ich wagi

Lp.	Forma aktywności	waga
1.	Sprawdzian	3
2.	Kartkówka	2
3.	Odpowiedź ustna	2
4.	Prezentacja multimedialna	3
5.	Praca na lekcji /aktywność	1
6.	Zeszyt przedmiotowy	2
7.	Mapy konturowe	2
8.	Konkursy/olimpiady	4
9.	Zadanie domowe	1

18. Przyporządkowanie średniej ważonej oceny śródrocznej i rocznej.

Średnia ważona	Ocena śródroczna (roczna)
poniżej 1,75	niedostateczny
od 1,76 do 2,75	dopuszczający
od 2,76 do 3,75	dostateczny
od 3,76 do 4,75	dobry
od 4,76 do 5,75	bardzo dobry
powyżej 5,76	celujący

Zasady wystawiania oceny semestralnej i końcoworocznej.

1. Ocena klasyfikacyjna semestralna lub roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych.
2. Ocena jest średnią ważoną. Uwzględnia ona różne formy aktywności ucznia, którym przyporządkowuje się odpowiednie wagi. Ważna jest także systematyczność

i zaangażowanie ucznia na wszystkich lekcjach geografii, a nie tylko na zajęciach bezpośrednio poprzedzających wystawianie ocen.

Inne ustalenia:

1. Każdy uczeń próbuje rozwiązać samodzielnie wszystkie problemy i zadania.
2. Uczeń ma prawo jeden raz w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. W zależności od liczby godzin geografii w tygodniu ma to się następująco : 1 raz w ciągu semestru w klasie pierwszej i trzeciej oraz 2 razy w ciągu semestru w klasie drugiej.
3. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac pisemnych. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną. Uczeń winien każde nieprzygotowanie zgłosić przed lekcją. Jeśli ten fakt zatai, nie może w trakcie lekcji skorzystać z prawa do „-„ i otrzymuje ocenę niedostateczną.
4. Mimo wykorzystanych szans, w pierwszym dniu po nieobecności spowodowanej chorobą lub przypadkiem losowym, uczeń nie ponosi żadnych sankcji z tytułu nieprzygotowania do zajęć.
5. W przypadku usprawiedliwionej dłuższej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi.
6. Uczeń, który z uzasadnionych powodów nie był obecny w szkole przez dłuższy czas, ustala z nauczycielem termin uzupełniania zaległości, napisania sprawdzianów.
7. Krótkotrwała absencja w szkole nie zwalnia ucznia z obowiązku zaznajomienia się z omówionym podczas jego nieobecności materiałem.
8. Wszelkie kwestie nieuregulowane Przedmiotowymi Zasadami Oceniania rozstrzyga nauczyciel.

Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z zajęć edukacyjnych.

1. Za przewidywaną ocenę roczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z ustalonym terminem, a nie zatwierdzoną przez radę pedagogiczną.
2. Rodzice (prawni opiekunowie) ucznia mają prawo wnioskować na piśmie do dyrektora szkoły o podwyższenie oceny z obowiązkowych zajęć edukacyjnych w terminie nie dłuższym niż dwa dni robocze od wystawienia tej oceny.

3. We wniosku musi być określona ocena, o jaką ubiega się uczeń oraz uzasadnienie prośby.
4. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień.
5. Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:
 - a) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie niższa niż 90% (z wyjątkiem długotrwałej choroby),
 - b) usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach,
 - c) przystąpienie do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych,
 - d) uzyskanie z wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych ocen pozytywnych (wyższych niż ocena niedostateczna),
 - e) skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy,
 - f) zaistniały inne ważne okoliczności uniemożliwiające uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana przez nauczyciela (np. długotrwała choroba, sytuacja rodzinna).
6. W przypadku spełnienia przez ucznia kryteriów, o których mowa w punkcie 5a i 5b, wychowawca odnotowuje ten fakt na podaniu ucznia i przekazuje je dyrektorowi.
7. Dyrektor po konsultacji z nauczycielem przedmiotu odnotowuje na podaniu fakt spełnienia przez ucznia pozostałych kryteriów, wyrażając zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.
8. W przypadku niespełnienia któregokolwiek z warunków wymienionych w punkcie 5. prośba ucznia zostaje odrzucona, a dyrektor odnotowuje na podaniu przyczynę jej odrzucenia.
9. Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej 1 dzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu.
10. Sprawdzian obejmuje:
 - a) formę pisemną,
 - b) formę ustną,
11. Stopień trudności zadań musi odpowiadać wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą ubiega się uczeń.
12. Procedura podwyższania oceny trwa nie dłużej niż dwie godziny lekcyjne.
13. Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń.
14. Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny wcześniej proponowanej.
15. Sprawdzian, oceniony zgodnie z przedmiotowymi zasadami oceniania, zostaje dołączony do arkusza ocen ucznia.
16. Jeżeli uczeń nie przystąpi do sprawdzianu w wyznaczonym terminie z przyczyn nieusprawiedliwionych, traci prawo do ubiegania się o podwyższenie oceny

Sposoby informowania uczniów i rodziców.

1. Na pierwszej godzinie lekcyjnej zapoznajemy uczniów z PZO.
2. Oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria.
3. Sprawdzone i ocenione sprawdziany uczniowie otrzymują do wglądu na zajęciach w szkole, rodzice zaś otrzymują do wglądu na życzenie.

4. Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca bieżącego roku szkolnego.
5. O ocenach cząstkowych lub końcowych za pierwszy semestr informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich udostępniając zestawienie ocen lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami.

Ewaluacja PZO.

PZO z geografii jest otwarty - podlega ewaluacji po upływie każdego roku szkolnego.

Ewentualne zmiany w PZO będą obowiązywały od następnego roku szkolnego.

Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej dla gimnazjum – potrzebnych do kontynuowania nauki,
- ✓ wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki,
- ✓ nie posiada podstawowej orientacji na mapie,
- ✓ nie wykonuje zadań domowych,
- ✓ nie potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł, w tym treści podręcznika,
- ✓ nie pracuje na lekcji,
- ✓ nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności samodzielnie, w grupie lub nawet przy pomocy nauczyciela,
- ✓ nie udziela prawidłowych odpowiedzi na większość zadanych mu pytań,
- ✓ w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 30% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ ma braki w wymaganiach koniecznych z zakresu wiadomości i umiejętności,
- ✓ opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map,
- ✓ posiada elementarną orientację na mapie świata, Europy i Polski,
- ✓ posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej,

- ✓ samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności,
- ✓ przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy,
- ✓ umie wykorzystać różne źródła informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia,
- ✓ nadrabia zaległości,
- ✓ przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania.
- ✓ w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 31% do 49% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową,
- ✓ posiada podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej,
- ✓ poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej,
- ✓ przy wypowiedzi widać nieliczne błędy,
- ✓ odpowiedź ustana odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania,
- ✓ samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia,
- ✓ potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach,
- ✓ wartościuje elementy działalności człowieka środowisku,
- ✓ poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel,
- ✓ przetwarza proste dane na wykresy,
- ✓ wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii,
- ✓ z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.
- ✓ w przypadku prac pisemnych osiąga od 50% do 69% punktów.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym, uwzględniającym wymagania rozszerzające,
- ✓ pracuje systematycznie, a jego przygotowanie,
- ✓ posiada dobrą orientację na mapie świata,

- ✓ czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne,
- ✓ dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych,
- ✓ udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia,
- ✓ wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe,
- ✓ potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności,
- ✓ wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii,
- ✓ dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi,
- ✓ opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie,
- ✓ w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym,
- ✓ potrafi wartościować działalność człowieka w środowisku,
- ✓ aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania,
- ✓ w pracach pisemnych osiąga od 70% do 84% punktów.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji geograficznej,
- ✓ przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne,
- ✓ sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami,
- ✓ podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie,
- ✓ jego wypowiedź jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym,
- ✓ samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk,
- ✓ potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu,
- ✓ chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe,
- ✓ wykorzystuje różne źródła informacji do pogłębiania swojej wiedzy,
- ✓ pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach o treściach

geograficznych,

- ✓ w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 85% do 96% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, a ich efekty potrafi zaprezentować innym w konkretnej formie,
- ✓ prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- ✓ potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- ✓ formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- ✓ dokonuje analizy zjawisk i procesów geograficznych,
- ✓ wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- ✓ potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- ✓ bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- ✓ wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- ✓ w pracach pisemnych osiąga 97% - 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania,
- ✓ bierze udział w konkursach geograficznych na terenie szkoły i poza nią i osiąga wysokie wyniki.

Szczegółowe zasady pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Zgodnie z przyjętym założeniem cele szczegółowe programu nastawione będą na wszechstronny rozwój intelektualny ucznia oraz wprowadzenie go w świat działań zespołowych.

W pracy z uczniem podejmowane będą działania, których celem będzie minimalizowanie stresu, wyzwalanie w uczniu kreatywnej postawy oraz niesienie pomocy w przezwyciężaniu trudności.

Cele szczegółowe:

- wspieranie rozwoju ucznia w różnych sferach;

- rozwijanie umiejętności współpracy w zespole klasowym, w grupie;
- wspieranie ucznia w nauce dobrej organizacji pracy;
- podtrzymywanie wytrwałości i systematyczności w działaniach prowadzących do osiągnięcia celu;
- reagowanie na nieadekwatne do sytuacji zachowanie emocjonalne;
- kształcenie umiejętności korzystania z podręczników, pomocy dydaktycznych;
- ćwiczenie umiejętności poprawnego wykonywania zadań problemowych o dostosowanym stopniu trudności
- kształcenie umiejętności rozwiązywania typowych zadań;
- kształcenie umiejętności prezentowania swojej pracy;
- kształcenie umiejętności robienia notatek.

Uczeń będzie oceniany na podstawie:

- odpowiedzi ustnych (samodzielnych na miarę możliwości ucznia), praca ucznia będzie wspierana przez nauczyciela;
- wyników sprawdzianów i kartkówek - uczeń będzie miał wydłużony czas pisania jeśli wymaga tego dysfunkcja oraz zmniejszoną liczbę zadań do wykonania. Sprawdziany zawierać będą zadania z poziomu podstawowego, uczeń będzie mógł uzyskać najwyżej ocenę dostateczną. Na prośbę, uczeń może otrzymać zadania z wyższych poziomów. Przed każdym sprawdzianem nauczyciel powinien omówić szczegółowo zagadnienia obejmujące sprawdzian z uczniem, jeżeli zostanie o to poproszony. Podczas sprawdzianów nauczyciel będzie mógł podejść do ucznia, aby sprawdzić, czy uczeń rozumie treść polecenia lub żeby ukierunkować pracę ucznia;
- prac domowych, w których nie będzie brana pod uwagę strona graficzna ani estetyka pracy, jeśli wymaga tego dysfunkcja;
- ocenę dobrą, bardzo dobrą i celującą uczeń będzie otrzymywał motywacyjnie, ponieważ nie jest w stanie samodzielnie rozwiązywać problemów;
- doceniona będzie każda aktywność ucznia na lekcji, nie tylko wyrażana za pomocą oceny - oceniony będzie stosunek ucznia do przedmiotu na podstawie jego zaangażowania i jego aktywnej pracy na lekcji, posiadania i prowadzenia zeszytu, podręcznika i niezbędnych pomocy do przeprowadzenia lekcji (zadanych w ramach pracy domowej) oraz obecność na lekcjach.

Uczeń oceniany będzie w następujących obszarach:

- stosunek do przedmiotu
- posiadanie i prowadzenie zeszytu przedmiotowego,
- posiadanie i przynoszenie na lekcje podręcznika,
- posiadanie niezbędnych na lekcjach pomocy dydaktycznych,
- aktywna i samodzielna praca na lekcji,
- samodzielne i systematyczne odrabianie prac domowych,
- opanowanie materiału co najmniej w zakresie koniecznym obszaru podstawowego;
- umiejętność współpracy i współdziałania w grupie podczas pracy metodami aktywizującymi.